

Energiebesparing via het Rollend Capaciteitsfonds

Stappenplan

vvsg netwerk
klimaat

Dit stappenplan begeleidt lokale besturen bij het realiseren van snelle energiebesparingen en daarmee het verankeren van structureel energiemangement op budgetneutrale wijze. Het combineert praktijkervaringen uit de eerste fase met vier pilootgemeenten (Pelt, Ravels, Genk en Vilvoorde) en concrete voorbeelden en inzichten. Daarnaast geeft het stappenplan ook al een vooruitblik naar de tweede fase van opschaling. Daarbij worden meerdere gemeenten gebundeld en ondersteund door hun streekontwikkelingsintercommunale zodat de leercurve en uitvoering efficiënter verloopt.

Inhoud

1. Waarom een rollend capaciteitsfonds voor energiebesparing?	4
Doelstellingen van het capaciteitsfonds	4
Wat zijn geen spijt-maatregelen?	4
2. Stapsgewijze aanpak: van selectie tot implementatie.....	5
Fase 1: inventariseer en selecteer focusgebouwen	5
Fase 2: ontwerp een actieplan voor geen spijt-maatregelen	5
Fase 3: voer de maatregelen uit.....	6
Fase 4: evalueer en herinvesteer	6
3. Praktijkvoorbeelden van energiebesparing: alle geen spijt-maatregelen.....	8
Genk: geen spijt-maatregelen	8
Ravels: geen spijt-maatregelen	9
Vilvoorde: geen spijt-maatregelen	10
Samenvatting van de gerealiseerde maatregelen in de vier pilootgemeenten	10
4. Geen spijt-maatregelen in detail.....	11
Typische maatregelen	11
Innovatieve maatregelen	11
5. Lange termijn: verankering en opschaling.....	12
6. Bijlagen.....	14
Meer info en bronnen.....	17
Over VVSG	17

1. Waarom een rollend capaciteitsfonds voor energiebesparing?

Doelstellingen van het capaciteitsfonds

Het capaciteitsfonds heeft als doel om:

- Energiebesparingen te realiseren via snelle ingrepen met een korte terugverdientijd, zogenaamde geen spijt-maatregelen.
- Een rollend mechanisme te creëren waarbij de besparingen worden geherinvesteerd in tijd, capaciteit, actief gebouw- en energiebeheer.
- Gemeenten te ondersteunen bij hun structureel energiemangement, opstart van grotere renovatieprojecten en strategische vastgoedplanning.

Voordelen:

- Directe financiële besparing op energiekosten.
- Vrijgekomen middelen herinvesteren in capaciteit (extra personeel en/of expertise).
- Basis leggen voor een klimaatneutraal gebouwenpark tegen 2045.

Wat zijn geen spijt-maatregelen?

Geen spijt-maatregelen zijn energiebesparende ingrepen die:

- Een korte terugverdientijd hebben (minder dan 2 jaar).
- Weinig of geen investeringen vereisen noch ingrijpende handelingen in het gebouw of installaties betekenen.
- Toekomstige structurele renovaties of verkoop niet belemmeren, overal mogelijk zijn want los staan van de eventuele toekomstplannen voor dit gebouw.

Voorbeelden:

- **Technische optimalisaties:** Verlaging van temperatuurinstellingen of kloksturing van verwarmingssystemen.
- **Eenvoudige aanpassingen:** Aanpassen van pompdebieten of uitschakelen van overbodige apparatuur die sluipverbruik veroorzaakt.
- **Gedragmaatregelen:** Beperken van verwarming, verluchting en verlichting tijdens niet-gebruik van gebouw of ruimtes.

2. Stapsgewijze aanpak: van selectie tot implementatie

Het projectverloop bestaat uit vier belangrijke fases. Een overzicht van de fases en tussenstappen is te vinden in bijlage 1. Hieronder wordt elke fase gedetailleerd uitgelegd.

Fase 1: inventariseer en selecteer focusgebouwen

Stap 1: Inventariseer energiegebruik

- Gebruik data van Fluvius, het gebouwbeheersysteem of het EMS - Energie Management Systeem (zoals TERRA van het VEB) om een longlist van meest verbruikende gebouwen op te stellen.
- Selecteer gebouwen met een voldoende hoog energieverbruik of groot optimalisatiepotentieel.

Stap 2: Maak een shortlist

- Analyseer in welke gebouwen of installaties snelle energiebesparing mogelijk en relevant kan zijn aan de hand van de checklist (zie bijlage 2).
- Betrek experts voor een eerste inschatting van maatregelen en terugverdientijden.
- Leg de focusgebouwen voor aan de gemeente/gebouwbeheerder voor akkoord.

Stap 3: Beoordeel de haalbaarheid

- Bezoek shortlist-gebouwen om concrete maatregelen te evalueren en extra maatregelen te identificeren.
- Selecteer maatregelen met een terugverdientijd van minder dan twee à drie jaar.

Stap 4: Beperk je focus

- Kies drie tot vijf focusgebouwen per gemeente om de eerste maatregelen te implementeren.
- Prioriteer gebouwen die cruciaal zijn voor de dienstverlening (bijvoorbeeld sportcentra of gemeentehuizen).

Fase 2: ontwerp een actieplan voor geen spijt-maatregelen

Stap 1: Identificeer geen-spijt-maatregelen

Maatregelen die met relatief lage kost (tijd en materiaal) toch een voldoende hoge energiebesparing opleveren en zichzelf binnen de twee à drie jaar terugverdienen komen in aanmerking voor verdere analyse.

Voorbeelden van succesvolle maatregelen in de pilootgemeenten:

- Genk: Optimalisatie van pompdebieten, verwarmingskringen en aanpassing van bevochtigingssetpoints ventilatie.
- Ravels: Verlaging comforttemperatuur in zwembad
- Vilvoorde: Klokregeling van sanitair warm water (SWW) en herstel van thermostaten in scholen.
- Pelt : optimalisatie verwarming en pompsturing

Stap 2: Stel een implementatieplanning op

Werk met een gedetailleerd actieplan waarin elke maatregel wordt gekoppeld aan:

- Een uitvoerder (eigen technische dienst, externe onderhoudsfirma).
- Een planning (start- en einddatum).
- Een monitoringplan om de impact te meten.

Stap 3: Reserveer middelen

- Begroot de kosten voor implementatie, inclusief externe expertise.
- Vraag offertes op voor complexe ingrepen of apparatuur.
- Leg de raming (zie bijlage 3) voor de maatregelen voor aan de gemeente/gebouwbeheerder voor akkoord tot uitvoering.

Fase 3: voer de maatregelen uit

Stap 1: Werk met ervaren uitvoerders die het gebouw en installaties goed kennen

- Laat eenvoudige maatregelen uitvoeren door de technische dienst.
- Schakel externe experts in voor technische installaties of complexe optimalisaties.

Stap 2: Zorg voor opvolging

- Houd een actielijst bij met de status van elke maatregel.
- Plan regelmatige vergaderingen met uitvoerders om de voortgang te bewaken.

Stap 3: Communiceer intern

- Informeer gemeentelijke diensten over de energiebesparingen.
- Motiveer medewerkers om zelf ook bewuster om te gaan met energie.

Fase 4: evalueer en herinvesteer

Stap 1: Meet de impact

- Gebruik digitale meters of berekeningen om energiebesparingen vast te stellen.

- Zorg voor nauwkeurige data over verbruik vóór en na de maatregelen, plaats eventueel extra tussentellers of deelmonitoring uit waar nodig en mogelijk. Vuistregel is dat monitoring niet meer dan +/-10% van de beoogde besparing bedraagt.

Stap 2: Rol de besparingen door

- Herinvesteer gerealiseerde besparingen structureel in extra personeel om de optimalisaties op te volgen, te behouden en nieuwe maatregelen te detecteren.
- Een deel van de besparingen kan ook de externe expertise dekken.

Stap 3: Deel de resultaten

- Publiceer succesverhalen en besparingsresultaten in euro, kwh, CO₂ en comfort.
- Inspireer andere gemeenten en energiebeheerders door concrete voorbeelden uit te wisselen.

3. Praktijkvoorbeelden van energiebesparing: alle geen spijt-maatregelen

Hieronder vind je per gemeente een overzicht van de uitgevoerde en voorgestelde geen spijt-maatregelen. Deze maatregelen zijn voorzien van hun respectieve ID-nummers en concreet beschreven.

Genk: geen spijt-maatregelen

Focusgebouwen:

- C-mine
- SportinGenk (zwembad Balance en turnzaal Arcade)
- Stadsplein (stadhuis, bibliotheek en jeugdcentrum)

Uitgevoerde maatregelen (met ID-nummers, details te bekomen op vraag):

- Verlagen pompdebiet van twee circulatiepompen (ID 6): De retourtemperatuur van de gasketels werd verhoogd door het pompdebiet van twee primaire pompen te halveren. Dit verhoogt het verwarmingsrendement doordat de gasketels langer condenseren en zorgt tevens voor minder elektrisch verbruik door lagere draaivermogens van pompen.
- Klokregeling op verwarmingspompen (ID 7): Elf verwarmingspompen op de oude collector werken nu enkel tijdens de werkuren (6.00 - 18.00 uur) en bij buitentemperaturen lager dan 18°C.
- Setpoints aanpassen voor elektrische bevochtiging (ID 9): De relatieve luchtvochtigheid werd verlaagd van 50% naar 40%, wat de energiebehoefte van luchtbevochtigers drastisch vermindert.

Aanbevolen maatregelen voor verdere uitvoering:

- Optimalisatie luchtgroepen (ID 13, 15, 26): Deze maatregelen omvatten het aanpassen van ventilatie- en luchtbehandelingsinstellingen om energieverlies te minimaliseren.
- Herbekijken HVAC-systemen (ID 30): Technische revisie van de verwarmings- en ventilatiesystemen.

Pelt: geen spijt-maatregelen

Focusgebouwen:

- CC Palette + bibliotheek
- Sportcentrum De Bemvoort

Uitgevoerde maatregelen (met ID-nummers, details te bekomen op vraag):

- Uitschakelen van de tweede gasketel in het CC/bib (ID 1): De tweede gasketel, die nauwelijks werd gebruikt maar wel warmteverlies veroorzaakte, werd volledig uitgeschakeld.
- Sturing van de driewegkranen aanpassen (ID 18): De warmtevraag werd beter afgestemd op de daadwerkelijke behoefte door de regeling van de driewegkranen aan te passen.
- Bypassen van de sanitair warm water-buffer op de retourleiding in het sportcentrum (ID 15): Dit verminderde warmteverliezen en verlaagde de vereiste temperatuur voor legionellabestrijding.

Aanbevolen maatregelen voor verdere uitvoering:

- Plaatsen van bijkomende binnenvoelers (ID 10): Verbeteren van de verwarmingsregeling door extra temperatuurvoelers in te schakelen.
- Aanpassing ketelmodulatie (ID 14): Optimalisatie van de ketelwerking om de efficiëntie te verhogen.

Ravels: geen spijt-maatregelen

Focusgebouwen:

- CC De Wouwer en Bibliotheek
- Zwembad

Uitgevoerde maatregelen (met ID-nummers, details te bekomen op vraag):

- Kloktijden luchtgroepen aanpassen (ID 9): De ventilatietijden werden verkort, zodat luchtgroepen slechts de helft van de tijd draaien.
- Verlaging stooklijn warmteproductie (ID 3): Een overbodige pomp werd verwijderd, wat leidde tot een

lagere retourtemperatuur en hoger rendement.

- Comforttemperatuur verlagen en relatieve vochtigheid verhogen (ID 7): Tijdens bepaalde periodes werd de binnentemperatuur in het zwembad verlaagd en de vochtigheid verhoogd, zonder comfortverlies.

Aanbevolen maatregelen voor verdere uitvoering:

- Plaatsen van communicatiemodules voor gasmeters: Dit moet zorgen voor betere monitoring van het gasverbruik en het identificeren van verdere optimalisaties.

Vilvoorde: geen spijt-maatregelen

Focusgebouwen:

- BUSO De Vest
- CC Bolwerk
- Zwembad 't Zeepaardje

Uitgevoerde maatregelen (met ID-nummers, details te bekomen op vraag):

- Ruimtevoelers installeren in zwembadgebouw (ID 3): Hiermee worden verwarmingspompen beter gestuurd op basis van de werkelijke warmtevraag.
- Klokregeling op de SWW-kring van het zwembad (ID 4): Beperking van warm waterverliezen door de pomp enkel te laten draaien tijdens bezetting.
- Temperatuurverlaging van zwembadwater en binnentemperatuur (ID 8): Verlaging met 1°C, wat leidde tot minder warmteverlies en verdamping.
- Herstel thermostaten in schoolklassen (ID 17): Nieuwe batterijen en beschermkapjes geplaatst om thermostaten correct te laten functioneren.

Aanbevolen maatregelen voor verdere uitvoering:

- Isoleren van de zwembadkuip: Een bijkomende maatregel met een terugverdientijd van vijf tot zeven jaar.

Samenvatting van de gerealiseerde maatregelen in de vier pilootgemeenten

In totaal hebben de vier gemeenten samen meer dan 100.000 euro bespaard op hun energiefacturen. Dit dekte overal de voorinvestering in tijd van een externe expert die hiervoor werd ingeschakeld door VVSG Netwerk Klimaat. De geselecteerde geen spijt-maatregelen tonen aan dat met kleine, gerichte ingrepen aanzienlijke resultaten te behalen zijn, zowel financieel als qua CO₂-reductie.

4. Geen spijt-maatregelen in detail

Typische maatregelen

Verwarmen:

- Verlaging van de stooklijn.
- Klokregeling van verwarmingssystemen.
- Verlaging van comforttemperaturen.

Ventileren:

- Aanpassing luchtgroepinstellingen (kloktijden, debieten).
- Optimalisatie van ventilatoren en luchtvochtigheid.

Verlichten:

- Bewegingssensoren of timers installeren.
- Vervanging door LED-verlichting (“relamping”).

Sanitair warm water:

- Klokregeling voor pompen.
- Temperatuurverlaging in buffers.

Innovatieve maatregelen

Slimme technieken:

- Digitale monitoring van energieverbruik via Fluvius-meters en gebouwbeheersystemen.

Ook op gasmeters die binnen deze piloot van een Fuvius pulseteller en extern meettoestel werden voorzien om kwartierdata te kunnen verzamelen.

Gedragsverandering:

- Campagnes voor bewust energieverbruik onder personeel.
- Trainingen voor technisch personeel over energiebeheer.

5. Lange termijn: verankering en opschaling

Strategische vastgoedplanning

Doel: Identificeer welke gebouwen vandaag essentieel zijn, én morgen blijven, voor de publieke dienstverlening en welke eventueel kunnen worden afgestoten of geoptimaliseerd qua gebruik en functies.

Aanpak: behoefteverkenning via tools en proces zoals Sure2050 voor een gedragen langetermijnstrategie bij politieke en ambtelijke stakeholders.

Samenwerking en kennisdeling

Werk samen met andere gemeenten via intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, zodat ook in eerder kleinere gemeenten de energie en realisatie van snelle besparingen efficiënt en structureel worden opgevolgd.

Organiseer kennisdelingssessies om succesvolle aanpakken te verspreiden.

Monitoring en continuïteit

Zorg voor een gedetailleerd zicht op gebouwen en installaties, implementeer waar nodig real-time monitoring van energieverbruik elektrisch en fossiel.

Wijs een permanente energievoordinator aan om deze maatregelen actief te blijven opvolgen.

Met dit actiegericht stappenplan kan elke gemeente snelle energiebesparing identificeren, realiseren en een solide basis leggen met nodige personeelsinzet richting een duurzaam gebouwenpark op lange termijn.

Opschaling: vervolgtraject via vier Streekontwikkelingsintercommunales (Vlinter): Igemo, Interleuven, Veneco, WVI

Hier werd volgens een eerstelijns en tweedelijns samenwerkingsmodel gewerkt tussen respectievelijk het regionale Intergemeentelijk Samenwerkingsverband (IGS) en de externe expert. De takenverdeling verschoof in hoofdzaak naar de IGS, ongeveer een $2/3^e$ – $1/3^e$ naar gelang de expertise van de IGS en de maatregelen die men op het terrein tegenkwam. Na de leercurve bij opstart, verschoof deze verhouding verder naar meer uitvoering door de IGS.

Overzicht potentiële geen spijt-maatregelen uit de eerste gebouwanalyses en plaatsbezoeken

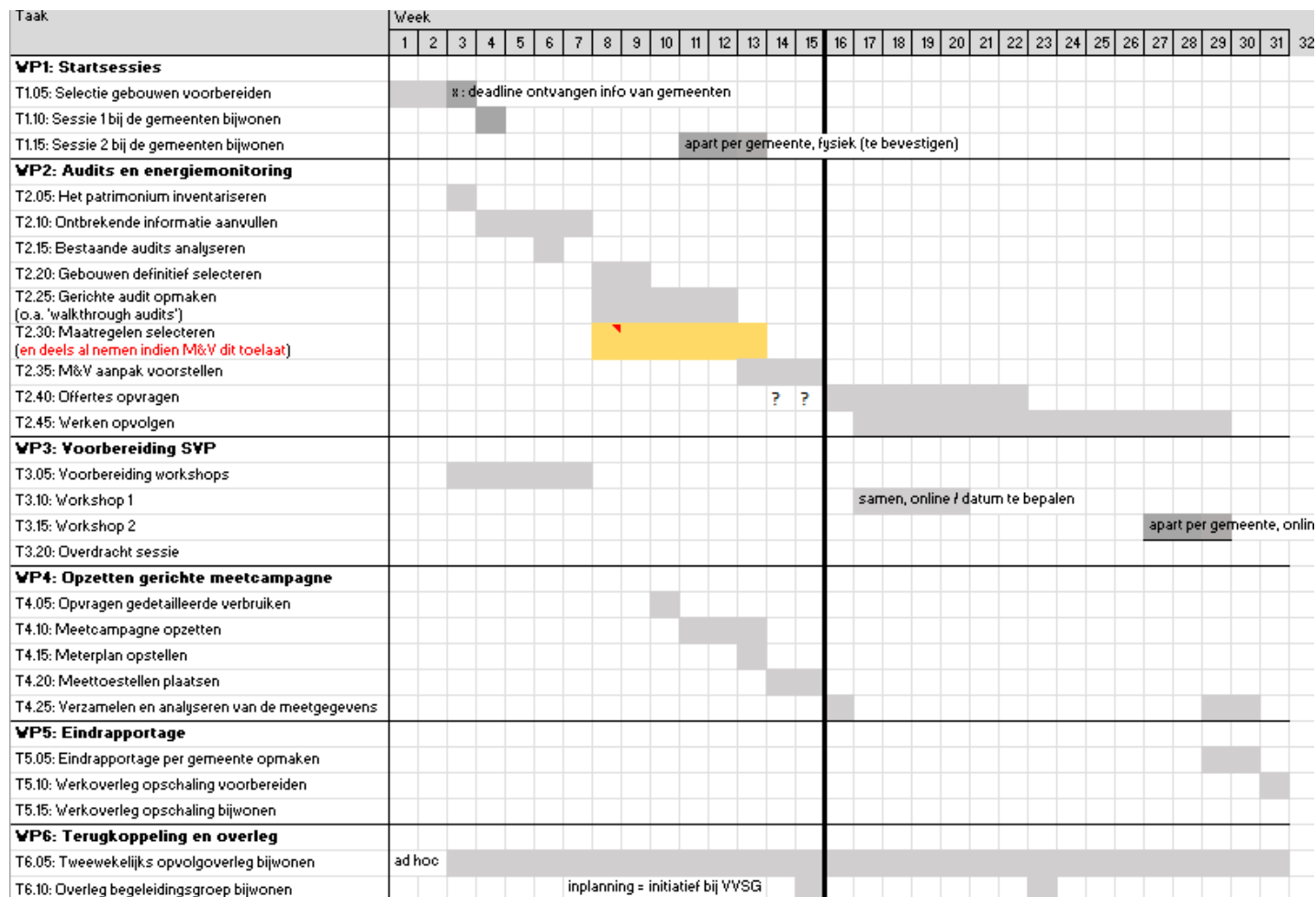
- Gebouwbeheersysteem (nieuwe gebouw, met onderhoudscontract) nooit volledig ingeregeld geweest.
- Warmtepomp die 24/7 bleef draaien, in een recent gerenoveerd gebouw.
- Sensoren die stuk zijn, waardoor systemen in max. warmtevraag of ketels blijven doordraaien in zomer (stilstand verliezen).
- Manuele inregeling die effectieve gebouwgebruik niet meer volgt.
- Vervangen elektrische registermotoren, zodat zomer bypass niet meer volcontinu geactiveerd is en warmterecuperatie ventilatieluchtstroom terug gebeurd.
- Vervangen platenwisselaar / verlagen offset ketels: debieten verlagen van radiatorcringen om delta Temp te verhogen tussen vertrek en terugkom temperatuur.
- Klok tijden instellen na advies patrimonium beheerder.
- PV installaties: Groene Stroom Certificaten werden niet meer aangevraagd. Bestelbonnen injectievergoeding waarvoor de verkoopfactuur niet werd opgemaakt.
- ...

Op basis van bovenstaande eerste maatregelen lijken de tijd door IGS al grotendeels of volledig te worden terugverdiend, zodat ook de externe expertise “kan terugrollen” vanuit de gerealiseerde besparingen.

Medio 2025 worden de finale resultaten en alle geïmplementeerde maatregelen verwacht.

6. Bijlagen

Bijlage 1: Gantt chart met implementatiefases en indicatieve timing

Bijlage 2: voorbeeldchecklist per gebouw

Essentieel voor de startsessie		
Nice to have voor de startsessie		
Kan ook later		
~ Informatie	~ Toelichting	~ Voorbeeldgebouw
Adres		<i>Dorpsplein 1 1234 Zonnedorp</i>
Type gebouw		
	functie: gemeentehuis, zwembad, school, ...	<i>Gemeentehuis</i>
Eigenaar		<i>Gemeente zonnedorp</i>
Huurder	Indien van toepassing	<i>geen</i>
Gebruiker(s)	Indien van toepassing: bvb sportclubs,	<i>geen externe gebruikers</i>
Brutto oppervlakte	Verwarmde oppervlakte	<i>2500</i>
Bouwjaar		<i>1977</i>
(Recente) grote renovaties	Jaar + korte omschrijving	<i>2015: stookplaatsrenovatie, 2018: relighting</i>
Beschikbare audits	(Energiezorgplan, energieaudit, NEN2767 conditiestaat, ...): vermelden en in bijlage meesturen aub	<i>Energiezorgplan Fluvius 2019.pdf</i>
EAN code van alle tellers		<i>541448810000159695</i> <i>541448811000020242</i>
Facturen	Afrekeningsfactuur van minstens 1 recent jaar (liefst 2019 en 2020)	
Elektriciteit		<i>Factuur elek 2019.pdf</i>
Stookolie		<i>geen</i>
Gas		<i>Factuur gas 2019.pdf</i>
Warmte		<i>Geen</i>
Koeling aanwezig?	Koeling voor mensen (niet ICT bvb)	<i>neen</i>
Ventilatie aanwezig?	Mechanische ventilatie met	<i>geen ventilatie, enkel extractie in de toiletten</i>
Sanitair warm water gebruik?	Omschrijf kort of en hoe er verbruikt wordt	<i>1 douche in de kelder</i>
Gebouwbeheersysteem aanwezig?	Korte omschrijving, evt. merk en type	<i>GBS synco Siemens voor de verwarming</i>
Zonnepanelen aanwezig?		
	hoeveel kWp of m² ongeveer?	<i>20 kWp</i>
Andere grote energieverbruikers/opwekkers?	WKK, grootkeuken, datacenter, ...	<i>geen</i>
Comfortproblemen?	Te koud, te warm, te weinig ventilatie, ...	<i>Inkom veel te koud</i>
Is er een onderhoudscontract en zo ja, welk type	Totale waarborg, op afroep, ... Indien mogelijk OH contract meesturen.	
Eigen inschatting van het energiebesparingspotentieel	Inschatting van bvb iemand van de technische dienst die de gebouwen goed kent.	<i>De temperatuur van de lokalen kan niet goed geregeld worden, we kunnen die in het weekend niet verlagen.</i>

Bijlage 3: overzicht en raming mogelijke maatregelen en monitoring gebouw

Onderstaande overzicht biedt inspiratie, voor de afweging van mogelijke maatregelen en de beoogde besparingen ten opzichte van de kost voor het in detail monitoren van deelverbruikers of gebouw.

Thema	Naam	P-SC	P-CC	P-ZF	P-OG	P-TT	G-CM	G-SG	G-WS	G-SP	R-CC	R-ZW	R-TL	R-SH	R-GH	V-CC	V-AC	V-AS	V-BS	V-ZW	
Inschatting energiebesparing																					
Inschatting besparing Aardgas		10%	10%	7%	7%	6%	6%	5%	9%	10%	8%	3%	9%	10%	4%	7%	10%	4%	10%	5%	
Inschatting besparing Elektriciteit		5%	6%	4%	4%	3%	5%	7%	3%	6%	5%	5%	2%	2%	2%	5%	4%	4%	4%	4%	
Kosten monitoring																					
Monitoring	Logger elektriciteit HVAC bord + 6 stroomtangen	1	1	1	1	2	6	4	4	17	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	
Monitoring	Logger gasteller + pulsteller	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Monitoring	Andere loggers	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Monitoring	Totaal aantal loggers	2	2	2	2	3	7	5	5	18	2	2	2	2	2	3	3	3	3	2	
Monitoring	Kost tijdelijke meetcampagne (8 weken)	2.300 €	2.300 €	2.300 €	2.300 €	2.700 €	4.300 €	3.500 €	3.500 €	8.700 €	2.300 €	2.300 €	2.300 €	2.300 €	2.300 €	2.700 €	2.700 €	2.700 €	2.700 €	2.300 €	31.100 €
Maatregelen voor besparing aardgas																					
Verwarming	Kloktijden van de warmteproductie en kringen aanpassen aan de gebruikstijden	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x		x	
Verwarming	Comforttemperatuur overdag/'s avonds/'s nachts/weekend nakijken	x				x	x		x	x	x			x	x	x			x	x	
Verwarming	Stooklijnen per kring instellen of verlagen	x					x		x	x	x	x		x	x	x	x		x	x	
Verwarming	Pompdebiet lager instellen	x	x		x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Verwarming	Vertrek- en retourcollector kortsluiten (indien collector gevoed door primaire pomp met vast toerental)									x					x					x	
Verwarming	Stookgrenzen aanpassen						x		x		x					x					
Verwarming	Kloktijden van de luchtgroepen aanpassen aan de gebruikstijden	x						x		x	x	x				x	x				
Maatregelen voor besparing elektriciteit																					
Ventilatoren	Kloktijden van de luchtgroepen aanpassen aan de gebruikstijden	x	x					x		x	x	x				x	x				
Ventilatoren	Ventilatie debieten verlagen																				
Ventilatoren	CO2 sturing plaatsen + aanpassing op de regeling						x			x											
Ventilatoren	Stoombevochtiging begrenzen op min. 40% relatieve vochtigheid (RV)									x											
Verlichting	Kloktijden aanpassen aan de gebruikstijden. Vooral 's avonds/'s nachts of in het weekend	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Maatregelen	Inschatting kosten maatregelen	5.000 €	7.000 €	5.000 €	5.000 €	5.000 €	8.000 €	8.000 €	5.000 €	8.000 €	2.000 €	3.000 €	5.000 €	5.000 €	5.000 €	8.000 €	3.000 €	2.000 €	3.000 €	5.000 €	52.000 €

Meer info en bronnen

Meer weten over het Rollend Capaciteitsfonds?

Je vindt alle informatie op vvsg.be/projecten/rollend-capaciteitsfonds

Redactie en lay-out: VVSG Netwerk Klimaat

Copyright: Gemeente Pelt (Fotografen: Marc Faes, Paul Smeets, Jens Veraa)

Over VVSG

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw is het steunpunt, de belangenbehartiger en de beweging van het lokale bestuur. Alle 300 gemeenten en OCMW's in Vlaanderen zijn lid, naast vele politiezones en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Een huis van vertrouwen dat haar leden advies en begeleiding verleent, informatie geeft op maat, zorgt voor opleiding en vorming, ontmoetingsdagen organiseert en andere ondersteunende diensten biedt. Meer dan 10.000 politici of ambtenaren volgen elk jaar een studiedag of een opleiding bij de VVSG.

